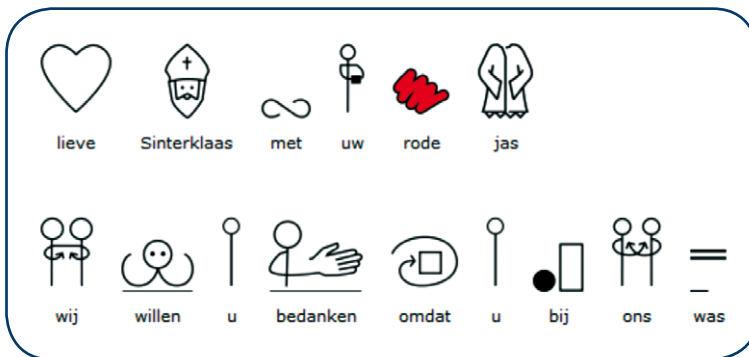

SINTERKLAAS KAPOENTJE

OVER HET BEGRIJPEND LEZEN VANUIT PICTOTAAL

Juf Annemiek is helemaal in haar element. Ze houdt van feestvieren en vooral van Sinterklaas. Dit jaar gaan ze met de klas Sinterklaas extra verrassen met een zelfgemaakt pictogedicht. Ze hebben het samen bedacht:

**Lieve Sinterklaas met uw rode jas
Wij willen u bedanken omdat u bij ons was.**

Als voorbereiding op het maken van een eigen pictogedicht hebben ze de hele week sinterklaasliedjes gezongen vanaf het digibord. Niet om de tekst te leren, want die kenden ze al. Het gaat Annemiek er nu om dat de leerlingen op speelse wijze leren omgaan met de leesrichting en met tekstbegrip. Woorden als *ginds*, *stoomboot*, *Spanje*, *dek* en *wimpels* zijn nu gevisualiseerd en dus beter te begrijpen. Vooral de buitenlandse kinderen hebben hier profijt van.

Sinterklaasliedjes in het Picto Semi Schrift omzetten is een bijzondere uitdaging voor de pictotekenaars. Neem het werkwoord *strooien*. In sinterklaastijd gaat het dan om het strooien van pepernoten, maar aan het einde van de maand wordt er vooral suiker op oliebollen gestrooid en als het gaat sneeuwen, zout op de weg. Het is de kunst om het picto zo universeel mogelijk te tekenen, zodat het in alle zinnen past. Vaak wordt het picto daarvoor abstracter. Maar te veel abstractie leidt dan soms weer tot minder herkenbaarheid. Het is vaak schipperen tussen het een en het ander.

Sommige werkwoorden hebben echt meerdere picto's nodig. Zoals het werkwoord *vinden*. Je *vindt* (ontdekking) iets in je schoen en je *vindt* (mening) het lekker. Bij dermate grote verschillen in de betekenis van een woord moeten er wel meerdere picto's worden gemaakt.

Dan zijn er de oude woorden die door dit soort liedjes een extra lang leven hebben. De *roe* van Piet en de *knecht* van Sinterklaas zijn van die oude woorden. Wat moet je daar als pictotekenaar nu mee? Een roede is een tak of bundeltje takken waarmee iemand bij wijze van straf wordt geslagen. Dat doen we nu niet meer, dus de kinderen weten ook niet meer wat een roe is. Toch maar gewoon een ouderwetse roe getekend. Dan zien ze hoe dat vroeger was.

En wat doen we met het woord *knecht*? Hoe onderdanig wil je een knecht tekenen als het om Zwarte Piet gaat? Uiteindelijk hebben we ervoor gekozen, vanwege de herkenbaarheid, uit te gaan van het picto *piet*, maar dan met een ongekleurd gezicht.

Zwarte Piet stelt ons voor nog een probleem. Namelijk dat zijn naam uit twee woorden bestaat. In principe telt bij het Picto Semi Schrift het uitgangspunt: elk picto is een woord. Maar als de leerkracht dit onlogisch vindt kan hij het picto wel een dubbele ondertitel geven: Zwarte Piet.

Het woord dat de tekenaars de meeste hoofdbreken bezorgde was *kapoentje*. Wil je dit woord eigenlijk wel aan kleuters uitleggen? Ach waarom ook niet. Ze kunnen heel wat hebben, hoor.

Nieuwsgierig naar de wijze waarop aan deze picto's is vormgegeven? Kijk dan eens op www.pictoschrijver.nl en klik door via de demo naar de voorbeeldverhalenmap. Daarin zijn verschillende sinterklaasliedjes te vinden.

